

A hívek könyörgése

A zsinat utáni reform során (SC 50. 53.) új részként került vissza a szentmisébe az Oratio universalis, az "általános/egyetemes könyörgés" azaz a "hívek könyörgése", amire előtte évszázadokon keresztül csak egy üres, folytatás nélküli "Oremus" felszólítás emlékeztetett. (Ez utóbbi - "hívek könyörgése" - nevét onnan kapta, hogyannak idején a hívek; vagyis a megkereszteltek imádkozták, miután a katekumenek eltávoztak.) Az evangéliumot, ill. homíliát követő csend, ill. - ha van - a hitvallás után következhet ez a fohászsorozat, amelyet a Misekönyv általános rendelkezései ajánlanak: "tanácsolt, hogy ezek a könyörgések kapjanak helyet minden közösségi misében". (ÁR 69. NB. Ezentúl csak az új misekönyv Általános Rendelkezéseinek sorszámára hivatkozom, mivel az most már önálló kiadványként mindenkinek rendelkezésére áll: SzIT, Budapest 2009). Az ÁR 70. pontja ad támpontot ahhoz, hogy milyen sorrendben építsük fel a könyörgéseket.

Fontos az "egyetemes könyörgés" funkciója, de értelme csak akkor van - akárcsak a mise többi részének - ha betölti a szerepét. Márpedig azzal, hogy kényszerűségből elővesszük szinte nap mint nap ugyanazt a szöveget, csak azért, hogy valamit mondjunk, mert hogy "beiktatták a misébe ezt az új részt", annak nagyon "izzadságszaga" van, sok értelme nincs. Éppen ezért, mivel a fentiek szerint csupán "tanácsolt", ilyen esetben jobb elhagyni, a helyes hozzáállás persze az, ha az "elhagyás" helyett inkább arról gondoskodunk, hogy értelmessé tegyük. Értelme pedig annak van, ha ez a fohászsorozat mintegy válasz az elhangzott isteni üzenetre, tehát a tartalma valamilyen módon kapcsolatban van annak tartalmával. Az egyetemes könyörgések összeállításához a De oratione communi seu fidelium (1965), a Missale Romanum Ed. Typ. Emend. és a Szentmise Olvasmányai kötetek adnak útmutatást, de hivatalos szabály nincs. Amiket a vasárnapi olvasmányos könyvek és egyes "magán kiadású" gyűjtemények tartalmaznak, azok általában megfelelnek ennek a kívánalomnak. Mégis azt kell mondani, hogy ezek inkább csak amolyan "gyorssegély" azoknak, akiknek valamilyen oknál fogva nem volt módjuk a konkrét alkalomhoz illőt összeállítani, olyat, amelyikben a homília gondolatai is visszaköszönnek. Ez az összeállítás kétség kívül többletmunkát jelent, de megéri! Hozzá kellene szoknunk, hogy amint a homíliára készülünk, ugyanúgy kell készülnünk az azt követő imádságra is.

Ezért arra buzdítlak titeket, hogy az egyházért és világért mondott közbenjáró imánk mellett lehetőleg az adott plébánia vagy közösség helyi szükségleteit is foglaljuk imába, és ezáltal konkrét és a közösséghez közeli kérésekről legyen szó. Az egyházmegyénkre vonatkozó kérések mintáját szeretettel mellékeljük.

A könyörgések szertartását illetően az a helyes, ha a miséző a papi széknél mondja el a bevezető felszólítást, és ugyanitt imádkozza a záró könyörgést (utóbbit az új előírás szerint kitárt kézzel), a közbülső fohászokat mondhatja:

- a) a diakónus (ÁR 71., 138., 171.d., 177.)
- b) a kántor (ÁR 71., 138.) ebben az esetben olyan énekvezetőről van szó, aki a templomtérből vezeti a közösség énekét
- c) a lektor (ÁR 71., 99., 138., ha nincs jelen diakónus 197.)
- d) világi hívő (ÁR 71., 138.)

e) ministráns (Szentmise, amelyen csak egy szolgálattevő segítkezik ÁR 264.)

Mivel ez nem az Isten ígéje, sőt kifejezetten az ember szava az Istenhez, azért a fohászok előimádkozóira. akik az imádkozó közösség képviselői, nem vonatkozik az, amit az olvasmányok felolvasóival kapcsolatban jeleztem: adott esetben gyerekek is mondhatják. A felolvasás helye az ambó, vagy más alkalmas hely (ÁR 71.)

Nagy kár, hogy a fohászokra adott válaszok tekintetében nem élünk a változatosság lehetőségével: unos-untalan a "Kérünk téged ..." -et ismételtjük, holott sok egyéb alkalmasat is találhatnánk. Biztosan szívesen fogadnák a híveink, hogy az elején mindig megmondjuk, mi lesz a válasz, és így tehetjük színesebbé ezt az imádságot. Azt hiszem, az ősegyház gyakorlatának legjobban az felel meg, ami keleti testvéreinknél maradt fenn: a veretes "Kyrie eleison" válasz. (Kár, hogy lefordították magyarra!) Használjuk bátran!

Az egyetemes könyörgések énekelhetők. Sok helyen ismert és használatban van a könyörgések éneklése a Szentmise Olvasmányai kötetek végén található úgynevezett 10. tónus (eredetileg a Graduale Simplex egyik rezponzoriális tónusa C/I, de a Missale Romanum Ed. Typ. Emend. is hozza) felhasználásával. A könyörgések énekelhetők teljes egészükben záradékukkal együtt pl.: "Könyörögjünk az Úrhoz!", "Kérjük Urunkat!", vagy csak a záradék

és az arra adott válasz, ami lehet a:

- a) Kérünk Téged, hallgass meg (minket)!
- b) Krisztus, hallgass minket!
- c) Krisztus, hallgass meg minket!
- d) Kyrie eleison!
- e) Uram, irgalmazz!

A könyörgések záradéka hangozhat így is: Mondjuk mindnyájan: Kyrie eleison vagy Uram, irgalmazz! erre válaszolja a közösség: Kyrie eleison! vagy Uram, irgalmazz! Amennyiben nagyobb ünnepélyességgel szeretnénk végezni az egyetemes könyörgéseket, alkalmas adva a személyes elcsendesedésre és összedettségre, akkor alkalmazható a következő forma: amennyiben van jelen diakónus - annak hiányában egyik koncelebráló vagy lektor - akkor az egyes könyörgések előtt ő mondja be, hogy miért vagy kiért imádkozunk, pl. Imádkozunk a világi előjárókért Rövid csendet követően a könyörgést felolvassa az arra kijelölt felolvasó. A könyörgéseket természetesen a liturgiát vezető pap nyitja meg és zárja le (ÁR 71.).

Sok helyen szokás, hogy az egyetemes könyörgések imádkozása alatt a segédkezők már az oltár készítik elő. Ez két szempontból is helytelen: 1) Az imádságba mindenkinek bele kell kapcsolódnia, márpedig alig hihető, hogy akik ott ilyenkor sűrögnek-forognak, azok közben az imádságra is figyelnek. 2) Az oltár előkészítése az Eucharisztia liturgiájához tartozik. Ne kezdődjék el addig, amíg az ige liturgiája teljesen véget nem ért!

(Vác Egyházmegyei Körlevelei 2010/I. 81/2010 számából)

Z s i n a t i k ö n y ö r g é s :

Add, hogy egyházmegyei zsinatunk résztvevői munkások lehessenek Isten aratásában!

H I R D E T É S E K

2013.07.15.	H	16:15	Szentmise
2013.07.19.	P	16:15	Szentmise
2013.07.20.	Szo	17:30	Előesti Szentmise
2013.07.21.	V	9:00	Évközi 16. vasárnap: Szentmise

Hivatali ügyintézés: Vác- Alsóvárosi Plébánia 2600 Vác Konstantin tér 11.
tel: (27) 814 184 web: <http://vac-alsovaros.hu> e-mail: info@vac-alsovaros.hu